

ESTHER SANTALÓ, autora del treball final de postgrau 'Les llengües invisibles' (UOC)

“El fet de no ser una societat multilingüe ens fa perdre diners”

Esther Santaló

És professora del Servei de Normalització Lingüística d'Olot, però dimecres va ser a Vic per presentar *Les llengües invisibles*, el treball final del Postgrau en Gestió de la Diversitat Lingüística i Cultural que imparteix la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Esther Santaló ha analitzat la presència de

llengües diverses a Olot, a través d'entrevistes a famílies, i ha conclòs que pateixen un silenci a l'espai públic. Malgrat que Santaló ha partit de la realitat olotina, sosté que és extrapolable a altres ciutats mitjanes catalanes, com Vic o Manlleu. La seva feina de professora de català a Olot li ha permès entrevistar famílies de diferents col·lectius. Dimecres va presentar el seu treball al Centre de Normalització Lingüística de Vic.

oficials hi són, però en l'ús públic el català tenia un percentatge molt alt i ha baixat.

Quins avantatges tindria la societat sent multilingüe?

Estem orgullosos de la nostra cultura i volem que els altres la coneguin, però hauríem de pensar que les persones que han arribat aquí els passa el mateix amb les seves. Tots som egoistes. No podem demanar que oblidin les seves llengües i no els podem demanar que aprenguin català sense donar-los, a canvi, opció d'aprenentatge de les seves llengües. En una societat tots donem i tots rebem. És complicat en una societat on ja prou problemes tenim amb el català i els castellà, quin paper juga cada llengua, qui fa què. Si això ja és complicat, com ho fem amb les altres llengües? Però haurem de fer-ho.

Com s'hauria de gestionar la diversitat lingüística i cultural?

Cada sector l'ha de gestionar diferent. A les escoles o instituts hi podria haver activitats extraescolars d'aprenentatge de llengües d'origen i l'administració hauria d'afavorir que les entitats poguessin tenir ensenyament de llengües. I l'empresa ha d'aprofitar les llengües com a valors mercantils. Estirant aquests dos fils ja fariem molta feina.

Quines conclusions ha tret d'aquesta anàlisi?

El futur de les llengües està lligat al futur de les altres dues llengües que tenim aquí. Hem de resoldre què fem amb el català i el castellà; si no resollem quin paper juga cadascuna en la nostra societat les persones que viuen aquí no saben què han de fer. Hem de començar a parlar de les llengües que parlen les famílies, molta gent no sap que hi ha famílies on els fills estan aprenent a parlar català i castellà i tres llengües més. Tindrem generacions amb cinc llengües i sis. Tenim un multilingüisme latent molt ric. S'ha de dir i s'ha d'ensenyar.

Quina importància tenen entitats com el Consorci de Normalització Lingüística?

Quan ensenyem una llengua no ensenyem un codi, sinó la manera com viu una comunitat, la manera com s'expressa, les històries, tradicions, darrere la llengua ve tot. La feina que fa el Consorci és fonamental.

JORDI PUIG

Vic

Sara Blázquez

Esther Santaló va presentar dimecres a Vic el seu treball final de postgrau.

A *Les llengües invisibles* reflexiona sobre el multilingüisme a la societat catalana, més concretament a Olot.

Ho he fet a Olot, però el treball és extrapolable a qualsevol ciutat mitjana de Catalunya. Les dades són d'Olot, però el que passa a Olot passa a Vic o a Mataró. És l'excusa per ensenyar el que està passant a Catalunya. M'interessava veure si realment som una societat multilingüe, i vaig deduir que no.

Com ho va treballar?

Era conscient que tenim persones que poden parlar moltes llengües i que hi ha moltes llengües a la ciutat, però volia saber quin era el paper d'aquestes llengües a l'espai públic. Vaig parlar amb famílies per saber quines llengües hi ha a les cases, de quina manera transmeten aquestes llengües, la importància que té per ells transmetre-les, i vaig analit-

zar llocs concrets per veure de quina manera aquestes llengües hi passaven. Vaig adornar-me que l'espai privat és multilingüe, però l'espai públic és bilingüe. Les persones novingudes tenen clar que les seves llengües queden tancades a casa.

Què va analitzar?

M'interessava analitzar

“L'espai privat és multilingüe, però l'espai públic és bilingüe”

l'espai públic com un lloc de relació de persones. Vaig triar alguns serveis i alguns llocs de l'administració pública, polítiques de gestió de la immigració, sanitat, educació i les associacions. A més, em vaig permetre la llicència de mirar què passava en empreses on hi havia molta gent diversa. És claríssim. A fora, hi ha català i castellà, i ja està, no hi ha res més.

I què ens estem perdent?

Moltes coses, però també

perdem diners. Si ets un empresari que tens personal que pot parlar i escriure xinès, rus o anglès i estàs formant gent en xinès i anglès que són catalanoparlants, i hauràs d'invertir temps i diners perquè siguin competents en aquestes dues llengües, quan en tens treballant en cadena que ja ho són, no té gaire sentit! I si vols obrir una altra empresa a l'Índia i tens 400 persones a Olot que tenen com a llengua primera l'hindi i el panjabi, aprofita aquest valor! I aprofitem-ho ara que són primeres i segones generacions, que parlen molt bé les llengües que transmeten els pares. No es veu aquest valor econòmic.

Hi ha el perill que s'acabi perdent aquest valor?

Sí, perquè la transmissió es va afeblint. Si no hi ha ningú que els ajudi a reforçar aquest coneixement de les llengües, no poden estudiar ni rus, ni romanès, ni ucraïnès a cap associació ni escola ni institut de la ciutat, els coneixements s'aniran afeblint generació rere generació fins que haurem perdut

les llengües.

És una realitat molt extrapolable.

Totalment. La realitat de la Garrotxa i Osona és molt propera, socialment.

Quina diferència hi ha entre aquestes ciutats més interiors, relativament petites o mitjanes, amb Barcelona i el seu entorn?

“El futur de les llengües està lligat al futur del català i del castellà”

El que passa a Olot i a Vic és que hi ha hagut un afebliment de l'ús del català a l'espai públic. Pots travessar un carrer, pots sentir vuit llengües diferents, i que cap sigui el català. En canvi en llocs com Barcelona sempre hi ha hagut molta més barreja de persones i més turisme i a l'espai públic sempre s'han sentit moltes llengües. La dicotomia català-castellà hi és igual. En zones més interiors, les dues llengües